

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΥΔΑΤΩΝ

ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ & ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΔΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΠΕΣ ΜΑΣ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΣΟΥ!

Έκδοση 2^η
Απρίλιος 2010

Το Σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής της Ε.Ε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	8
3. ΚΟΣΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ	13
4. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ	16
5. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ	17
5.1 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΝΕΡΟΥ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	19
5.2 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΝΕΡΟΥ ΑΡΔΕΥΣΗΣ	26
5.3 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ (ΜΕΧΡΙ 2ΒΑΘΜΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ)	31
5.4 ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΜΕΝΟΥ ΝΕΡΟΥ	32
6. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ	33

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το νερό είναι πολύτιμο αγαθό και ταυτόχρονα πηγή ζωής. Τα αποθέματα νερού στον τόπο μας είναι περιορισμένα και γι' αυτό η σωστή και αειφόρος χρήση και η προστασία τους είναι απαραίτητα.

Στην Κύπρο η ανάπτυξη των υδατικών πόρων τις τελευταίες δεκαετίες υπήρξε εντυπωσιακή. Λόγω της έλλειψης νερού, δηλαδή της λειψυδρίας που είναι χαρακτηριστικό της χώρας μας, καθώς και των συχνών μακρών περιόδων ξηρασίας που παρατηρούνται ολοένα και πιο συχνά τις τελευταίες δεκαετίες, όλοι μας έχουμε πλέον στη συνείδησή μας ότι το νερό, το βασικό αυτό στοιχείο της ζωής, είναι λιγιστό και ότι όλοι μας έχουμε ευθύνη και υποχρέωση να το διαχειριζόμαστε σωστά.

Η Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων (2000/60/ΕΚ), ή στο εξής η Οδηγία, μας δίνει τη δυνατότητα, αλλά και μας υποχρεώνει να διαχειριστούμε τα νερά μας με τρόπο ορθό, βιώσιμο και συλλογικό.

ΤΙ ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΑ ΠΕΤΥΧΟΥΜΕ;

- Καθαρότερα νερά – υπόγεια, ποτάμια, λίμνες και παράκτια νερά
- Εξοικονόμηση νερού μέσω της ορθολογικής και βιώσιμης χρήσης του και διασφάλιση επαρκών ποσοτήτων νερού για εμάς και για τις μελλοντικές γενιές
- Υγιή οικοσυστήματα για τα ζώα και τα φυτά που ζουν μέσα και γύρω από το νερό
- Υγιές περιβάλλον μέσω εξασφάλισης ποιοτικής και ποσοτικής επάρκειας νερού για υψηλότερη ποιότητα ζωής όλων μας

Θέλουμε να πετύχουμε τους παραπάνω στόχους με τρόπο αειφόρο, οικονομικά αποτελεσματικό και με καινοτομικές λύσεις, εξασφαλίζοντας ότι ο καθένας από εμάς θα συνεισφέρει με το δικό του τρόπο.

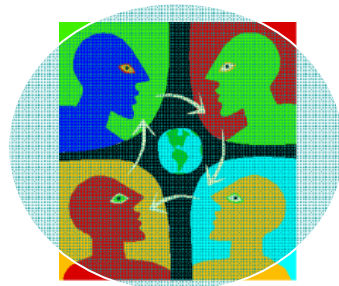
Η έκθεση που έχετε στα χέρια σας αφορά στην **κοστολόγηση** και **τιμολόγηση** των Υπηρεσιών Ύδατος στη χώρα μας, όπως αναλύθηκαν και διαμορφώθηκαν στα πλαίσια μελέτης, η οποία πραγματοποιήθηκε με βάση τις αρχές της Οδηγίας.

Χρειαζόμαστε όμως και τη δική σας γνώμη, η οποία είναι πολύτιμη για τις μελλοντικές αποφάσεις διαχείρισης και τιμολόγησης των νερών μας.

Η έκθεση αυτή δημοσιεύεται σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων (2000/60/ΕΚ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμου της Κυπριακής Δημοκρατίας (13(I)/2004) και στοχεύει στη διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό, σε σχέση με τη διαμόρφωση του Σχεδίου Διαχείρισης των Υδάτων στην Κύπρο και συγκεκριμένα με την εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών τιμολόγησης νερού.

Ετοιμάστηκε από την Κοινοπραξία ENVECO A.E., I.A.CO Environmental and Water Consultants Ltd, Draxis A.E. και Δ. Αργυρόπουλος, με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ως την Αναθέτουσα Αρχή.

Η διαχείριση της διαβούλευσης γίνεται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΩΝ

«Το νερό δεν είναι εμπορικό προϊόν όπως όλα τα άλλα, αλλά αποτελεί κληρονομιά που πρέπει να προστατεύεται και να τυγχάνει της κατάλληλης μεταχείρισης» (Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων 2000/60/ΕΚ)

Η Οδηγία σχεδιάστηκε για να προστατεύει και οδηγεί στη βελτίωση της κατάστασης των νερών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Κατά συνέπεια καλύπτει και όλα τα νερά της Κύπρου - ποτάμια, λίμνες (περιλαμβάνονται τα φράγματα και οι ταμιευτήρες), παράκτια ύδατα και υπόγεια νερά.

Η Οδηγία τέθηκε σε ισχύ στις 22 Δεκεμβρίου του 2000. Σκοπός της είναι η αποφυγή περαιτέρω επιδείνωσης της κατάστασης των νερών στην επικράτειά της και η επίτευξη τουλάχιστον «καλής κατάστασης» για όλα τα ύδατα έως το 2015. Η Οδηγία εισάγει για πρώτη φορά την έννοια της 'οικολογικής σημασίας' των υδάτων παράλληλα και ανεξάρτητα της όποιας άλλης χρήσης τους.

Η εφαρμογή της Οδηγίας απαιτεί την εκπόνηση ενός μεγάλου αριθμού προπαρασκευαστικών μελετών και δράσεων που θα οδηγήσουν τελικά στην υιοθέτηση ενός ενιαίου Σχεδίου Διαχείρισης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου Αρ. 10, το οποίο συνάπτεται στην Πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Επιπρόσθετα, το μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας που αφορά την ευθύνη για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Αρ. 3, το οποίο συνάπτεται στην Πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προνοεί για την εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά στις Κυρίαρχες Περιοχές Βάσεως του Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας στην Κύπρο.

ΤΙ ΣΤΟΧΟΥΣ ΘΕΤΕΙ Η ΟΔΗΓΙΑ;

- Προστασία όλων των επιφανειακών και υπόγειων νερών κάθε χώρας.
- Διατήρηση ή επαναφορά με κατάλληλα μέτρα τουλάχιστον της «καλής κατάστασης» (οικολογικής ή/και χημικής) για όλα τα υδατικά σώματα μέσα σε μία 15ετία και συστηματική παρακολούθηση των ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών τους.
- Ανάπτυξη ολοκληρωμένης κοινοτικής πολιτικής στον τομέα του νερού, με συνδυασμένη προσέγγιση «ορίων εκπομπών» και «προτύπων ποιότητας» και εκσυγχρονισμό της κοινοτικής νομοθεσίας στον τομέα του νερού (7 υφιστάμενες Οδηγίες παύουν να ισχύουν).

- Η διαχείριση των υδατικών πόρων να γίνεται σε επίπεδο ευρύτερων περιοχών με κοινά ή σχετικά υδρολογικά και διοικητικά χαρακτηριστικά. Αυτές καλούνται Περιοχές Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ).
- Ανάκτηση κόστους για τις υπηρεσίες νερού, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους και σύμφωνα με τις αρχές «ο ρυπαίνων πληρώνει» και «ο χρήστης πληρώνει».
- Συμμετοχή του κοινού και των ενδιαφερόμενων μερών στη διαχείριση των υδατικών πόρων.

ΤΙ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΝΕΙ ΣΤΗΝ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ;

Πολλά έχουν γίνει ήδη!

Τα τελευταία χρόνια η Αρμόδια Αρχή δηλαδή το **Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος** και ειδικότερα το **Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ)** σε συνεργασία με άλλα Τμήματα και με ειδικούς συμβούλους & επιστήμονες εργάζεται δυναμικά και προχωρά με συνέπεια στις απαραίτητες ενέργειες για τη σταδιακή εφαρμογή της Οδηγίας.

Μια λεκάνη απορροής ποταμού είναι η έκταση που αποστραγγίζεται από ένα κύριο ποτάμι. Σ' αυτήν περιλαμβάνεται και η αντίστοιχη παράκτια περιοχή των εκβολών του ποταμού. **Μια Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΠΛΑΠ)** είναι μια εδαφική έκταση που αποστραγγίζεται από ένα μεγάλο αριθμό ποταμών και τα αντίστοιχα παράκτια ύδατα. Συνεπώς μία ΠΛΑΠ περιλαμβάνει πολλές επιμέρους λεκάνες απορροής.

Σύμφωνα με την Οδηγία απαιτείται να καταρτιστεί **ένα Σχέδιο Διαχείρισης για κάθε ΠΛΑΠ**. **Η Κύπρος έχει χαρακτηριστεί ως μία ΠΛΑΠ** και έτσι πρέπει να διαμορφωθεί για αυτήν ένα Σχέδιο Διαχείρισης. Αυτό το σχέδιο πρέπει να δίνει **πληροφορίες για όλα τα ύδατα στην Κύπρο**, τους **περιβαλλοντικούς στόχους** γι' αυτά τα ύδατα και τα **μέτρα που πρέπει να ληφθούν ώστε να επιτευχθεί καλή κατάσταση υδάτων**. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν και **μέτρα ορθής τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος**. Το σχέδιο θα πρέπει να αναθεωρείται και να ενημερώνεται κάθε 6 χρόνια. Η χώρα μας βρίσκεται στα τελικά στάδια διαμόρφωσης του πρώτου Σχεδίου Διαχείρισης, το οποίο θα περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω και θα παρουσιαστεί και θα συζητηθεί με όλους μας.

ΑΡΘΡΟ 9 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ – ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ & ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΔΑΤΟΣ

Το Άρθρο 9 της Οδηγίας στοχεύει **στην αποτελεσματική και βιώσιμη χρήση του νερού μέσω της εφαρμογής κατάλληλων πολιτικών τιμολόγησης**, οι οποίες θα παρέχουν **κίνητρα** σε όλους μας ώστε να χρησιμοποιούμε το νερό με σύνεση. Οι πολιτικές τιμολόγησης θα πρέπει να διέπονται από τις παρακάτω αρχές:

- Παροχή κινήτρων στους χρήστες για αποτελεσματική και όχι σπάταλη χρήση του νερού.
- Ικανοποιητική ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, δηλαδή να μπορεί το κόστος για την παροχή του νερού (πόσιμου, άρδευσης κ.λπ.) να καλύπτεται από τα έσοδα σε σημαντικό βαθμό, μέσω της συμβολής των διαφόρων χρήσεων (π.χ. νοικοκυριά, βιομηχανία, γεωργία, τουρισμός), λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».
- Συμπερίληψη του κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους στο συνολικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος.

Οι πολιτικές τιμολόγησης αποτελούν βασικό μέτρο διαχείρισης των υδάτων στο σχέδιο διαχείρισης των νερών της χώρας μας.

Όλα τα παραπάνω, θα αναφερθούν πιο αναλυτικά στις επόμενες ενότητες της έκθεσης αυτής.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η χώρα μας δεσμεύεται ως Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διαμορφώσει τις πολιτικές τιμολόγησης του νερού βάσει της Οδηγίας και συγκεκριμένα βάσει των παραπάνω αρχών του άρθρου 9 της Οδηγίας. Οι πολιτικές τιμολόγησης που θα πρέπει να τεθούν σε **εφαρμογή μέχρι το τέλος του 2010**, πρέπει να βασίζονται σε **αρχές αειφορίας και ορθής διαχείρισης** των νερών της χώρας μας και στοχεύουν στην **προστασία των υδατικών μας πόρων**, έτσι ώστε να παραδώσουμε την ανεκτίμητη αυτήν κληρονομιά στις επόμενες μας γενιές.

Με βάση τα παραπάνω, **η ορθή τιμολόγηση του νερού είναι περισσότερο πράξη ευθύνης δικιά μας απέναντι στην κοινωνία μας και στις επόμενες γενιές και λιγότερο «νομική» υποχρέωση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ!

Με τη συμμετοχή όλων μας θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ένα διαχειριστικό σχέδιο που θα μας βοηθήσει να προστατέψουμε, να εξοικονομήσουμε και να βελτιώσουμε την κατάσταση των υδάτων της χώρας μας για εμάς και τις επόμενες γενιές. Η ανταλλαγή απόψεων μας κάνει όλους σοφότερους, πιο υπεύθυνους και πιο αποτελεσματικούς στην αναζήτηση του κοινού συμφέροντος και της συναίνεσης.

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει συνοπτικά τις αρχές, τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της κοστολόγησης και πολιτικών τιμολόγησης των υπηρεσιών νερού στη χώρα μας, όπως τα εντοπίσαμε μέσα από μια εκτενή και πολύπλευρη μελέτη. Η δημοσιοποίηση της Έκθεσης γίνεται έτσι ώστε να υπάρχει η ευκαιρία για ενημέρωση και επεξεργασία των θεμάτων που περιλαμβάνει από τον καθένα μας και να μπορεί να ακολουθήσει η συμμετοχή όλων μας και η εποικοδομητική συζήτηση επί αυτών των θεμάτων.

Τα ζητήματα που περιγράφονται εδώ μας αφορούν όλους γιατί με τον έναν ή με άλλον τρόπο επηρεάζουν την καθημερινότητά μας.

2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΔΑΤΟΣ

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 της Οδηγίας, οι **Υπηρεσίες Υδάτος** ορίζονται ως:

«όλες οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχουν, για τα νοικοκυριά, τις δημόσιες υπηρεσίες ή για οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα:

α) άντληση, κατακράτηση, αποθήκευση, επεξεργασία και διανομή επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων

β) εγκαταστάσεις συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων, οι οποίες στη συνέχεια πραγματοποιούν απορρίψεις σε επιφανειακά ύδατα».

Γενικότερα λοιπόν, μία **Υπηρεσία Υδάτος αντιπροσωπεύει έναν «ενδιάμεσο» κρίκο μεταξύ του φυσικού περιβάλλοντος και της ίδιας της χρήσης ύδατος**. Οι κύριοι στόχοι των Υπηρεσιών Υδάτος είναι:

- Η κατάλληλη τροποποίηση των κύριων χαρακτηριστικών των φυσικών υδάτων (π.χ. φράγματα, αγωγοί, διύλιση κ.λπ.) έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των καταναλωτών, ή
- Η κατάλληλη επεξεργασία των λυμάτων, έτσι ώστε να μπορούν να επιστραφούν πίσω στο φυσικό περιβάλλον, χωρίς να το επιβαρύνουν.

Μία Υπηρεσία Υδάτος δεν καταναλώνει νερό, ούτε το ρυπαίνει, σε αντίθεση με τη Χρήση Υδάτος, παρόλο που μπορεί να οδηγήσει σε τροποποιήσεις στο υδάτινο οικοσύστημα (π.χ. φράγματα, αγωγοί κ.λπ.).

Οι Υπηρεσίες Υδάτος στην Κύπρο καθορίστηκαν ως εξής:

Υπηρεσία Παροχής Νερού Ύδρευσης

Υπηρεσία Παροχής Νερού Άρδευσης

Υπηρεσία Αποχέτευσης και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (μέχρι 2βάθμια επεξεργασία)

Υπηρεσία Παροχής Ανακυκλωμένου Νερού (3βάθμια επεξεργασία και διάθεση προς άρδευση)

Σύμφωνα με την Οδηγία, θα πρέπει να υπολογισθεί το **κόστος κάθε μίας Υπηρεσίας – από την πηγή μέχρι τον τελικό καταναλωτή** – και να διαμορφωθούν **για κάθε μία Υπηρεσία κατάλληλοι μηχανισμοί βέλτιστης ανάκτησης του κόστους αυτού** (πολιτικές τιμολόγησης).

ΠΑΡΟΧΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σε κάθε μία Υπηρεσία Ύδατος, υπάρχουν οι Παροχές των Υπηρεσιών αυτών, φορείς δηλαδή οι οποίοι διαχειρίζονται όλες τις διαδικασίες και τις υποδομές για την παροχή των Υπηρεσιών. Παραδείγματα Παροχών Υπηρεσιών είναι μεταξύ άλλων το Τμήμα Ανάπτυξης Υδάτων, τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων, οι Δήμοι και οι Κοινότητες, κ.λπ.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΥΔΑΤΟΣ

Σύμφωνα με το Άρθρο 2 της Οδηγίας, οι **Χρήσεις Ύδατος** ορίζονται ως:

«υπηρεσίες ύδατος μαζί με οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα που προορίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 5 και το Παράρτημα II και η οποία έχει σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση των υδάτων».

Χρήσεις Ύδατος, είναι οι **δραστηριότητες οι οποίες ασκούν εν δυνάμει σημαντικές πιέσεις και συνεπώς έχουν επιπτώσεις στα υδατικά σώματα.**

Οι Χρήσεις Ύδατος στην Κύπρο διαχωρίζονται σε:

- ύδρευση – οικιακή χρήση
- γεωργία
- τουρισμός
- κτηνοτροφία
- βιομηχανία

Οικονομική ανάλυση, σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας, πρέπει να γίνει για όλες αυτές τις χρήσεις και να διασφαλιστεί ότι οι χρήσεις αυτές -που θα πρέπει τουλάχιστον να διαχωρίζονται σε βιομηχανία, νοικοκυριά και γεωργία- συνεισφέρουν στην ανάκτηση του κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι υπηρεσίες ύδατος, οι χρήσεις ύδατος, οι πηγές και οι προμηθευτές ύδατος στην Κύπρο.

Πίνακας 2.1 Υπηρεσίες, Παροχές Υπηρεσιών και Χρήσεις Ύδατος στην Κύπρο

Υπηρεσία	Παροχές	Χρήσεις	Πηγές Νερού
Παροχή νερού ύδρευσης	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι, Κοινότητες (και Συμπλέγματα Κοινοτήτων)	Νοικοκυριά	Επιφανειακό (Ταμιευτήρες), Υπόγειο, Αφαλάτωση, Εισαγωγή Νερού (δεξαμενόπλοια)
		Τουρισμός	
		Βιομηχανία	
		Άλλες χρήσεις	
Παροχή νερού άρδευσης	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Αρδευτικοί «Οργανισμοί», ιδιώτες	Γεωργία	Επιφανειακό (Ποτάμιες Απολήψεις και Ταμιευτήρες), Υπόγειο, [Ανακυκλωμένο]
		Κτηνοτροφία	
		Βιομηχανία	
		Άλλες χρήσεις	
Αποχέτευση (Συλλογή μέχρι 2οβάθμια επεξεργασία)	Συμβούλια Αποχετεύσεων	Νοικοκυριά	Λύματα από Οικιστικές, Τουριστικές και Βιομηχανικές Μονάδες
		Τουρισμός	
		Βιομηχανία	
Παροχή Ανακυκλωμένου νερού (τριτοβάθμια επεξεργασία και διάθεση για χρήση)	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Συμβούλια Αποχετεύσεων αγροτικών κοινοτήτων	Γεωργία	Δευτεροβάθμια Επεξεργασμένα Λύματα που υπόκεινται τριτοβάθμια επεξεργασία
		Τουρισμός	
		Άλλες χρήσεις	

ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ – ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Για λόγους εφαρμογής της Οδηγίας, είναι σημαντικό να γίνει κοστολόγηση σε επίπεδο **χρήσεων** και **υπηρεσιών**, με τρόπο που να είναι δυνατή η εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων – χρήστης πληρώνει». Επομένως, το πρώτο στάδιο **ανάλυσης** είναι οι υπηρεσίες και οι χρήσεις.

Επιπρόσθετα, οι Υπηρεσίες Παροχής Πόσιμου Νερού και Νερού Άρδευσης παρέχονται είτε μέσω των **Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (ΚΥΕ)** είτε εκτός αυτών. Η ανάλυση του κόστους καθώς και των τιμολογιακών πολιτικών έλαβε υπόψη τη διαφορά αυτή. Έτσι, κρίθηκε σκόπιμο για την Κύπρο να γίνει ανάλυση σε επίπεδο Κυβερνητικών Υδατικών Έργων για τους χρήστες και τις περιοχές που εξυπηρετούνται από αυτά, ενώ για τους χρήστες και τις περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα

να γίνει ανάλυση ανά **κύρια Υδρολογική Περιοχή (Πάφος, Τηλλυρία, Μόρφου, Κεντρική Μεσαορία, Νοτιοανατολική Μεσαορία, Λάρνακα και Λεμεσός).**

Τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα που λειτουργούν σχεδόν σαν αυτόνομα συστήματα – συμπλέγματα, *όσον αφορά στην παροχή νερού ύδρευσης και άρδευσης*, διακρίνονται στα εξής:

Παροχή Νερού Ύδρευσης & Άρδευσης:

• **Ενιαίο Έργο του Νότιου Αγωγού**

• **Υδατικό Έργο Πάφου**

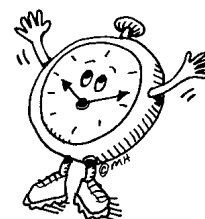
Παροχή Νερού Άρδευσης:

• **Υδατικό Έργο Χρυσοχούς**

• **Μικρότερης κλίμακας Υδατικά Έργα**

Οι λόγοι για τον παραπάνω διαχωρισμό μεταξύ Κυβερνητικών Υδατικών Έργων και περιοχών εκτός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων αφορούν κυρίως διαφορές στη διοικητική δομή, στο θεσμικό πλαίσιο διαχείρισης και λειτουργίας και στα διαθέσιμα δεδομένα.

Όσον αφορά στην επιλογή του **χρονικού πλαισίου της ανάλυσης** για την κοστολόγηση των υπηρεσιών ύδατος, ζητούμενα είναι τα εξής:

1. Να λαμβάνονται υπόψη όσο το δυνατόν πιο πρόσφατα στοιχεία που σχετίζονται με καταγεγραμμένα κόστη (χρηματοοικονομικά στοιχεία, τιμές πώλησης νερού), με τη δομή των υδατικών έργων και τη διαχείριση υδατικών πόρων.
2. Να μη συμπεριλαμβάνονται δεδομένα που επηρεάζονται από έντονα και ακραία φαινόμενα, όπως π.χ. η έντονη λειψυδρία το 2008 ή το πολύ υγρό έτος 2004. Η επιλογή αυτή στοχεύει στη διαμόρφωση αντιπροσωπευτικής εικόνας της «μέσης» κατάστασης κόστους ύδατος στην Κύπρο, αποφεύγοντας στρεβλώσεις ακραίων συνθηκών.
3. Να λαμβάνονται υπόψη δεδομένα προηγούμενων ετών, όπου υπάρχουν χρονοσειρές στοιχείων που σχετίζονται με χρήσεις νερού (π.χ. εκτάσεις, τύποι καλλιεργειών), με μόνιμα και ανανεώσιμα αποθέματα υπόγειων υδροφορέων κ.λπ.

Βάσει των παραπάνω έγιναν οι εξής επιλογές:

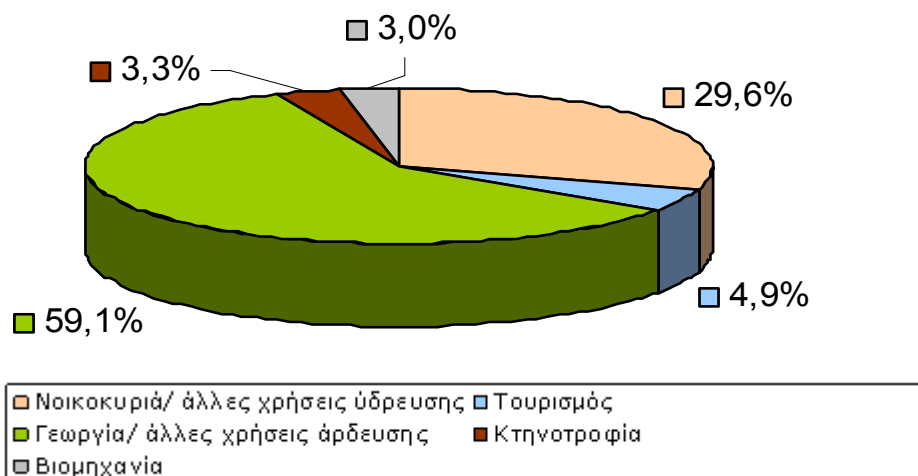
- Η ανάλυση βασίστηκε στο **μέσο όρο των ετών 2005-2007** (κόστη, ποσότητες κατανάλωσης κ.λπ.), γιατί θεωρήθηκε ότι αντιπροσωπεύουν μέσες συνθήκες και όχι ακραία φαινόμενα. Επίσης κρίθηκαν ως πιο αξιόπιστα στοιχεία επειδή αναφέρονται στο μέσο όρο μίας χρονοσειράς ετών.

- Σε περιπτώσεις προσφοράς νερού από υπόγειους υδροφορείς και εκτιμήσεις αντλήσεων έγινε χρήση **δεδομένων με βάθος χρόνου δεκαετίας**.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΕΡΟΥ

Για τις ανάγκες της ανάλυσης **είχε ιδιαίτερη σημασία ο λεπτομερής προσδιορισμός της κατανάλωσης του νερού** για κάθε υπηρεσία, χρήση, παροχέα υπηρεσιών εντός και εκτός των Κυβερνητικών Έργων. Η ανάλυση αυτή βασίστηκε σε καταγεγραμμένα στοιχεία για τις εντός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων περιοχές και σε εκτιμώμενα στοιχεία για τις εκτός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων περιοχές.

Τα συνοπτικά αποτελέσματα της ανάλυσης για τον προσδιορισμό της κατανάλωσης νερού για τις χρήσεις και τις υπηρεσίες ύδατος παρατίθενται παρακάτω:

Σχήμα 2.1 Κατανάλωση νερού (%) ανά χρήση

Πίνακας 2.2 Συγκεντρωτικά αποτελέσματα κατανάλωσης (σε m³) ανά Υπηρεσία Ύδατος – Μέσος όρος 2005-2007

Υπηρεσία	ΕΝΤΟΣ ΚΥΕ	ΕΚΤΟΣ ΚΥΕ	ΣΥΝΟΛΟ
Ύδρευση	68.682.697	11.216.357	79.899.054
Άρδευση	38.236.251	105.014.715	143.250.966
Αποχέτευση Λυμάτων*	20.637.536		20.637.536
Παροχή Ανακυκλωμένου Νερού**	9.907.924		9.907.924

* Περιλαμβάνει και τις ποσότητες της Μιας Μηλιάς, όπου επεξεργάζονται 6.387.500 m³

** Καταναλωθείσες ποσότητες ανακυκλωμένου νερού

3 ΚΟΣΤΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ

ΕΙΔΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ

Σύμφωνα με την Οδηγία, στην κοστολόγηση των Υπηρεσιών Νερού λαμβάνονται υπόψη 3 είδη κόστους για κάθε μία Υπηρεσία:

- **Χρηματοοικονομικό κόστος**, που περιλαμβάνει κόστος λειτουργίας, συντήρησης κεφαλαίου, διοίκησης για όλες τις διαδικασίες και υποδομές των υπηρεσιών νερού.
- **Κόστος πόρου**, που αποτελεί το κόστος αποκατάστασης των υδατικών σωμάτων στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται πέραν του ρυθμού της φυσικής τους αναπλήρωσης (π.χ. υπεράντληση των υπόγειων υδάτων).
- **Περιβαλλοντικό κόστος**, που ορίζεται με την έκφραση της περιβαλλοντικής ζημιάς σε οικονομικό κόστος. Η περιβαλλοντική ζημιά είναι απόκλιση της κατάστασης των υδάτων από την καλή ποιοτική και ποσοτική κατάσταση.

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται λίγο πιο αναλυτικά τα παραπάνω είδη κόστους, καθώς και τα αποτελέσματα που προέκυψαν για κάθε μία Υπηρεσία Ύδατος από την εκτίμησή τους.

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Αποτελείται από τα εξής επιμέρους στοιχεία:

Λειτουργικό Κόστος

Δαπάνες για την εύρυθμη λειτουργία κάθε οργανισμού ή/και έργου (π.χ. ηλεκτρική ενέργεια)

Κόστος Συντήρησης

Δαπάνες για αναλώσιμα υλικά και εργασία, ώστε οι υπάρχουσες υποδομές να βρίσκονται σε καλή λειτουργική κατάσταση

Κόστος Κεφαλαίου

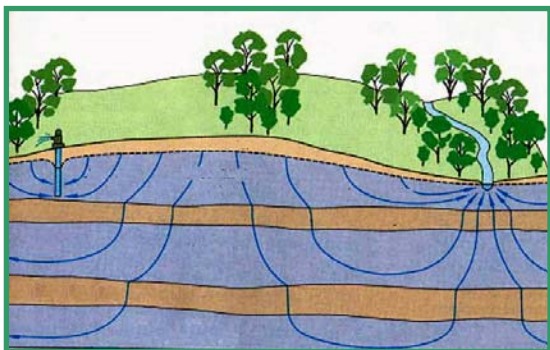
Αφορά στο κόστος της αρχικής επένδυσης για την κατασκευή των υποδομών παροχής υπηρεσιών νερού

Κόστος Διοίκησης & άλλα κόστη

Έξοδα διοίκησης των φορέων παροχής υπηρεσιών νερού (π.χ. προσωπικό διοίκησης, αμοιβές τρίτων συνεργατών, ενοίκια κεντρικών Γραφείων)

Ο ακριβέστερος υπολογισμός του χρηματοοικονομικού κόστους εναπόκειται στην καλή καταγραφή και συλλογή στοιχείων για τους φορείς και για τις υποδομές των Υπηρεσιών Νερού. Για κάθε υπηρεσία νερού υπολογίζονται τα παραπάνω 4 επιμέρους στοιχεία του χρηματοοικονομικού κόστους.

ΚΟΣΤΟΣ ΠΟΡΟΥ

Το κόστος πόρου αναφέρεται στο κόστος άλλων εναλλακτικών χρήσεων νερού στις περιπτώσεις που χρησιμοποιείται ένα υδάτινο σώμα πέραν του ρυθμού της φυσικής του αναπλήρωσης. Στην Κύπρο θεωρήθηκε ότι το κόστος πόρου αφορά μόνο τα υπόγεια υδατικά σώματα και αυτό όταν η **ποσότητα της ετήσιας άντλησης υπερβαίνει τον μέσο ετήσιο εμπλουτισμό**. Υπολογίστηκε βάσει της **μεθόδου**

αναπλήρωσης/αντικατάστασης, δηλαδή σε περιπτώσεις υπεράντλησης των υπόγειων υδάτων, πόσο θα κόστιζε να παραχθεί η ποσότητα που αντιστοιχεί στην υπεράντληση από άλλες πηγές; Για την περίπτωση της Κύπρου όπου λόγω της λειψυδρίας δεν υπάρχουν εναλλακτικές πηγές νερού, το κόστος αναπλήρωσης υπολογίσθηκε βάσει του κόστους αφαλάτωσης για το νερό ύδρευσης και ανακυκλωμένου νερού για το νερό άρδευσης.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ

Το περιβαλλοντικό κόστος εκφράζει την «περιβαλλοντική ζημιά» σε οικονομικό κόστος. Η περιβαλλοντική ζημιά, όπως αναφέρθηκε, είναι η απόκλιση της κατάστασης των υδάτων από την καλή ποιοτική και ποσοτική κατάσταση.

Το περιβαλλοντικό κόστος στην Κύπρο εκτιμήθηκε ότι προέρχεται από δύο βασικές συνιστώσες:

- Λόγω **ρύπανσης των υδάτων**, που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από τις διάφορες χρήσεις (π.χ. αστικά λύματα, βιομηχανικά και κτηνοτροφικά απόβλητα, λιπάσματα και φυτοφάρμακα κ.λπ.)
- Λόγω **μη ύπαρξης οικολογικής παροχής κατάντη των φραγμάτων**

Οικολογική Παροχή είναι η ελάχιστη απαραίτητη ποσότητα νερού που χρειάζεται να υπάρχει μετά τα φράγματα (κατάντη) για την διατήρηση των οικοσυστημάτων.

Για την εκτίμηση του περιβαλλοντικού κόστους, δηλαδή την αποτίμηση των παραπάνω δύο κατηγοριών υποβάθμισης του περιβάλλοντος σε κόστος, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του κόστους αποκατάστασης. Η μέθοδος αυτή υπολογίζει το κόστος, το οποίο απαιτείται για να αποκατασταθεί η υποβάθμιση αυτή (π.χ. κόστος απορρύπανσης, κόστος αντικατάστασης ποσότητας οικολογικής παροχής βάσει άλλων πηγών νερού, όπως το ανακυκλωμένο ή το αφαλατωμένο νερό).

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν τα **συνολικά αποτελέσματα της κοστολόγησης** (δηλαδή εκτίμηση των τριών ειδών κόστους) για κάθε μία Υπηρεσία Ύδατος.

Υπηρεσία Παροχής Πόσιμου Νερού

σε τιμές 2007

Μοναδιαίο Κόστος	ΕΝΤΟΣ ΚΥΕ (€/m ³)	ΕΚΤΟΣ ΚΥΕ (€/m ³)
Χρηματοοικονομικό	1,17 (96%)	1,00 (89%)
Περιβαλλοντικό	0,04 (3%)	0,03 (3%)
Πόρου	0,01 (1%)	0,09 (8%)
Σύνολο	1,22 (100%)	1,12 (100%)

Υπηρεσία Παροχής Νερού Άρδευσης

σε τιμές 2007

Μοναδιαίο Κόστος	ΕΝΤΟΣ ΚΥΕ (€/m ³)	ΕΚΤΟΣ ΚΥΕ (€/m ³)
Χρηματοοικονομικό	0,34 (76%)	0,30 (61%)
Περιβαλλοντικό	0,10 (22%)	0,16 (33%)
Πόρου	0,01 (2%)	0,03 (6%)
Σύνολο	0,45 (100%)	0,49 (100%)

Υπηρεσία Αποχέτευσης και επεξεργασίας αστικών λυμάτων (μέχρι 2βάθμια επεξεργασία)

σε τιμές 2007

Μοναδιαίο Κόστος	(€/m ³)
Χρηματοοικονομικό	1,21 (100%)
Περιβαλλοντικό	-
Πόρου	-
Σύνολο	1,21 (100%)

Υπηρεσία Παροχής Ανακυκλωμένου Νερού (3βάθμια επεξεργασία και διάθεση προς άρδευση)

σε τιμές 2007

Μοναδιαίο Κόστος	(€/m ³)
Χρηματοοικονομικό	0,15 (65%)
Περιβαλλοντικό	0,08 (35%)
Πόρου	-
Σύνολο	0,23 (100%)

4 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΕΡΟΥ

Η ανάκτηση του κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος σημαίνει την **κάλυψη του συνολικού κόστους (χρηματοοικονομικό + περιβαλλοντικό + πόρου) κάθε μίας Υπηρεσίας Ύδατος από τα έσοδα αυτής.**

Η Οδηγία στοχεύει μέσω των κατάλληλων πολιτικών τιμολόγησης σε **επαρκή επανάκτηση του κόστους** των Υπηρεσιών Ύδατος. Τα επίπεδα ανάκτησης κόστους (δηλαδή το ποσοστό του κόστους που καλύπτεται από τα έσοδα) πρέπει να εκτιμηθούν από την πηγή του νερού μέχρι τον τελικό καταναλωτή.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας:

«Τα Κράτη Μέλη λαμβάνουν υπόψη την αρχή της ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους...».

Τα επίπεδα ανάκτησης κόστους στην ουσία εκτιμώνται βάσει της γενικής εξίσωσης:

ΕΣΟΔΑ

ΚΟΣΤΟΣ (Χρηματοοικονομικό + Περιβαλλοντικό + Πόρου)

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν τα **υφιστάμενα (2005-2007) επίπεδα ανάκτησης κόστους** μέχρι τον τελικό καταναλωτή για κάθε μία Υπηρεσία Ύδατος.

Παροχή Πόσιμου Νερού	95%
εντός ΚΥΕ	99%
εκτός ΚΥΕ	72%

Παροχή νερού Άρδευσης	56%
εντός ΚΥΕ	41%
εκτός ΚΥΕ	61%

Αποχέτευση και 2βάθμια Επεξεργασία λυμάτων	227% *
--	--------

Παροχή Ανακυκλωμένου Νερού	38%
----------------------------	-----

* Τα υψηλά επίπεδα ανάκτησης κόστους της υπηρεσίας Αποχέτευσης οφείλονται στο γεγονός ότι στα έσοδα συμμετέχουν τέλη αποχέτευσης που προπληρώνονται από τους καταναλωτές.

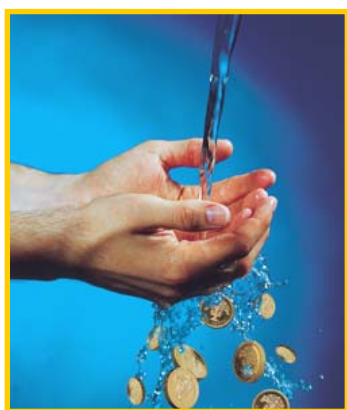
5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Η νέα προτεινόμενη τιμολόγηση του νερού στην Κύπρο αποβλέπει στην **εφαρμογή του Άρθρου 9 της Οδηγίας** και στην **επαρκή ανάκτηση του κόστους του νερού**.

Επιδιώκεται η εφαρμογή της Οδηγίας και ο σημαντικός για τη χώρα μας **εξορθολογισμός της τιμής του νερού** με κύριο γνώμονα να μη δημιουργηθούν σημαντικά προβλήματα στις παραγωγικές και κοινωνικές συνθήκες.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας, «Μέχρι το 2010, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν:

- ότι οι πολιτικές τιμολόγησης του ύδατος παρέχουν κατάλληλα κίνητρα στους χρήστες για να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους υδάτινους πόρους και, κατά συνέπεια, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της παρούσας οδηγίας,
- κατάλληλη συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος, διακρινόμενων, τουλάχιστον σε βιομηχανία, νοικοκυριά και γεωργία, στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδατος, βάσει της οικονομικής ανάλυσης που διενεργείται σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ και λαμβάνοντας υπόψη την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Αρχικά, η πολιτική για τη διασφάλιση της επάρκειας νερού στην χώρα μας περιελάμβανε τη δημιουργία φραγμάτων για την αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων και γεωτρήσεων για τα υπόγεια ύδατα. Υπό τις νέες, όμως, συνθήκες λειψυδρίας που διαμορφώνονται τα τελευταία χρόνια, υπήρξε προσαρμογή της πολιτικής με την προσθήκη παραγωγής αφαλατωμένου νερού για κάλυψη των αναγκών ύδρευσης. Ο σημερινός προγραμματισμός περιλαμβάνει τη δημιουργία πέντε **μονάδων αφαλάτωσης** που, μέχρι το 2013, θα **καλύπτουν σχεδόν το σύνολο των αναγκών ύδρευσης στις μεγάλες αστικές περιοχές**.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, οι προτάσεις τιμολόγησης καλύπτουν

α) αφενός τη **σημερινή κατάσταση χωρίς τις νέες αφαλατώσεις** χρησιμοποιώντας ως βάση την τριετία 2005-2007, όπου το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών νερού, καλύπτεται από φράγματα, γεωτρήσεις και περιορισμένης δυναμικότητας αφαλατώσεις.

β) αφετέρου τη **μελλοντική εικόνα**, όταν από το 2013 και μετά, **η δυναμικότητα αφαλατώσεων αυξάνεται πολύ** με την ένταξη των νέων μόνιμων μονάδων.

Οι προτεινόμενες τιμές και τέλη βασίζονται στα παραπάνω δύο σενάρια και στοχεύουν στην **ομαλή μετάβαση των τελών από την υφιστάμενη κατάσταση**, πριν την

εισαγωγή των νέων αφαλατώσεων, **προς τις συνθήκες υψηλότερου κόστους** που συνεπάγεται η εισαγωγή των εκτεταμένων νέων αφαλατώσεων στο ισοζύγιο του νερού ύδρευσης.

Προτείνονται νέα τιμολόγια για κάθε μία Υπηρεσία Νερού σε τρέχουσες τιμές (2010).

Ειδικά για την Υπηρεσία παροχής νερού ύδρευσης προτείνονται νέα τιμολόγια:

- για το έτος 2010 βάσει του σεναρίου χωρίς τις νέες αφαλατώσεις
- για το έτος 2015 βάσει του σεναρίου με τις νέες αφαλατώσεις
- για το έτος 2013 βάσει τιμής που αποτελεί ομαλή μετάβαση από την τιμή 2010 σε αυτή του 2015

5.1 Υπηρεσία Παροχής Νερού Υδρευσης

Στόχος = Πλήρης Ανάκτηση του κόστους

Προτείνονται πολιτικές τιμολόγησης για:

- **το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων:** τιμές νερού ύδρευσης από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων στους διαφόρους παροχείς (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι και Κοινότητες)
- **το επίπεδο του τελικού καταναλωτή:** ενιαίος τρόπος καθορισμού τιμών νερού ύδρευσης από τους παροχείς (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι, Κοινότητες) στους τελικούς καταναλωτές.

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ ΝΕΟ ΤΑΜΕΙΟ ΝΕΡΟΥ

Υπάρχει η ανάγκη για νομοθετική ρύθμιση για την ίδρυση και τη λειτουργία ενός **Ταμείου είσπραξης και διαχείρισης των τελών πόρου και περιβάλλοντος**.

Το νέο αυτό Ταμείο, του οποίου πιθανός διαχειριστής θα είναι το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, θα έχει ως αρμοδιότητα τη συλλογή και διαχείριση των εσόδων από τα τέλη του περιβαλλοντικού κόστους και κόστους πόρου.

Τα έσοδα αυτά θα χρησιμοποιούνται για το σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων που στοχεύουν στην προστασία των υδάτων, όπως για παράδειγμα των δράσεων που θα περιληφθούν στο **πρόγραμμα μέτρων** του πρώτου Διαχειριστικού Σχεδίου Υδάτων.

Α. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΤΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ (ΝΕΡΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ)

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΝ ΥΔΑΤΩΝ (ΤΑΥ) ΠΡΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ & ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Οι τιμές νερού ύδρευσης από το ΤΑΥ καθορίστηκαν έτσι ώστε να περιλαμβάνουν και να καλύπτουν το **συνολικό χρηματοοικονομικό κόστος του ΤΑΥ + το περιβαλλοντικό κόστος + το κόστος πόρου.**

Τίθενται προς συζήτηση **2 σενάρια/ προσεγγίσεις** για την τιμολόγηση από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων:

1. Διαφοροποιημένες τιμές ανά Κυβερνητικό Υδατικό Έργο

2. Ενιαία τιμή για όλα τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα

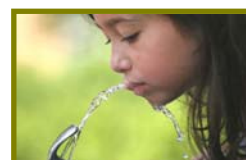
Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις προτεινόμενες τιμές για τα 2 παραπάνω σενάρια.

Έτος	1 ^ο σενάριο - Διαφοροποιημένη τιμή €/ m ³		2 ^ο σενάριο - Ενιαία Τιμή €/ m ³
	ΚΥΕ Ν. Αγωγού	ΚΥΕ Πάφου	
Υφιστάμενες Τιμές	0,77	0,56	-
2010 (χωρίς αφαλατώσεις)	0,87	0,56	0,82
2013	1,08	1,11	1,09
2015 (με αφαλατώσεις)	1,26	1,77	1,32

Προτείνεται όμως η **εφαρμογή ενιαίας τιμής από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων για όλα τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα** για τους εξής λόγους:

- Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ορισθεί ως **μία ενιαία Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού** (ΠΛΑΠ) και σύμφωνα με την Οδηγία δεν υφίσταται υποχρέωση για ύπαρξη περισσότερων από μία τιμή ανά υπηρεσία και χρήση.
- Η Κυπριακή Δημοκρατία - μέσω του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - προέβη σε σημαντικές επενδύσεις επί πολλές δεκαετίες δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές μεγαλύτερης ζήτησης ή/και οικονομικής σημασίας. Η διαμόρφωση των δύο συστημάτων Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Νοτίου Αγωγού και Πάφου) και του κόστους νερού σε αυτά, προέκυψε από σχεδιασμό που δεν ακολούθησε απαραίτητα τις αρχές της Οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται σκόπιμο από πλευράς **δίκαιης αντιμετώπισης των πολιτών, η εξισορρόπηση της τιμής του παρεχόμενου από την Κυβέρνηση νερού σε ενιαίο επίπεδο.**

Το νερό αποτελεί δημόσια ιδιοκτησία και ως τέτοια αντιμετωπίζεται σε πολιτικό, νομικό και διοικητικό επίπεδο.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΕΛΙΚΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ & ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣ ΠΟΛΙΤΕΣ)

Εφαρμογή ενιαίας μεθοδολογίας για όλους τους παρόχους για τον καθορισμό των τελών νερού ύδρευσης.

Προτείνεται η **Μέθοδος τιμολόγησης κατά αύξουσες κλίμακες**, η οποία αποτελείται από:

- Μία **σταθερή χρέωση «X»**, το πάγιο
- Μία **ογκομετρική χρέωση σε δύο τουλάχιστον κλιμάκια** (τιμές P_1 και P_2)

Η σταθερή χρέωση «X» και η πρώτη κλίμακα της ογκομετρικής χρέωσης P_1 στοχεύουν στην ανάκτηση του κόστους (χρηματοοικονομικού, περιβαλλοντικού και πόρου). Η δεύτερη κλίμακα P_2 , καθώς και όλες όσες υιοθετηθούν τελικά από τους παρόχους νερού ύδρευσης αποσκοπούν στην ενίσχυση της εξοικονόμησης νερού. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το κλιμάκιο P_2 θα μπορούσε να είναι 20% υψηλότερο από το P_1 .

Εξετάζονται **2 σενάρια/ προσεγγίσεις** για την τιμολόγηση μέχρι τον τελικό καταναλωτή:

- 1. Ενιαία τιμή μέχρι τον τελικό καταναλωτή**
- 2. Διαφοροποιημένες τιμές στον τελικό καταναλωτή ανάλογα με τις διαφορές κόστους, αλλά ενιαία μεθοδολογία τιμολόγησης και τρόπου καθορισμού των τελών (2 υπό-σενάρια)**

Οι παρακάτω πίνακες παρουσιάζουν ενδεικτικά το ύψος των τιμών για κάθε ένα από τα παραπάνω 2 σενάρια.

Σενάριο 1: Ενιαία τιμή μέχρι τον τελικό καταναλωτή

Έτος	Ογκομετρική Χρέωση " P_1 " (€/m ³)	Πάγια Χρέωση "X" (€/ υδρομετρητή/έτος)
2010	1,15	39
2013	1,30	52
2015	1,42	63

Σενάριο 2: Διαφοροποιημένες τιμές στον τελικό καταναλωτή

Υποσενάριο Α

Εφαρμογή διαφοροποιημένων τιμών λαμβάνοντας υπόψη τα διαφοροποιημένα στοιχεία κόστους από την πηγή (ΤΑΥ) μέχρι τον τελικό πάροχο & τελικό καταναλωτή

Πάροχος (ενδεικτικά παραδείγματα)	Έτος		
	Ενδεικτική τιμή p_1 (€/ m ³)		
	2010	2013	2015
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	0,73	1,06	1,36
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	1,29	1,37	1,42
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	1,53	1,61	1,67
Δήμος Πάφου	1,38	1,57	1,71

Υποσενάριο Β

Εφαρμογή διαφοροποιημένων τιμών λαμβάνοντας υπόψη εξαρχής ενιαία τιμή πώλησης από το ΤΑΥ σε όλους τους παρόχους (Συμβ. Υδατοπρομήθειας, Δήμοι – Κοινότητες)

Πάροχος (ενδεικτικά παραδείγματα)	Έτος		
	Ενδεικτική τιμή "P ₁ " (€/ m ³)		
	2010	2013	2015
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λεμεσού	0,73	1,09	1,44
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας	1,16	1,32	1,45
Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λάρνακας	1,30	1,51	1,68
Δήμος Πάφου	0,93	1,17	1,36

Και στα 2 υπο-σενάρια λαμβάνονται υπόψη η ένταξη των νέων αφαλατώσεων μετά το 2012 και επιδιώκεται ομαλή μετάβαση τιμών από το 2010 στο 2015

Προτείνεται η εφαρμογή διαφοροποιημένης τιμής στο επίπεδο των τελικών καταναλωτών, αλλά με ενιαία μεθοδολογία τιμολόγησης και τρόπου καθορισμού των τελών (Υπο-σενάριο Β) για τους εξής λόγους:

- Αντικατοπτρίζει με μεγαλύτερη ακρίβεια το χρηματοοικονομικό κόστος των τελικών παρόχων (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι, Κοινότητες).
- Δεν προκαλεί στρεβλώσεις στην αγορά νερού λόγω ενσωμάτωσης επιδοτήσεων ή/και εκπτώσεων στην τιμή του νερού έναντι του πραγματικού κόστους.
- Είναι συμβατό με το ισχύον νομικό και διοικητικό πλαίσιο τιμολόγησης νερού στην Κύπρο.
- Συνάδει πλήρως με το πνεύμα και το γράμμα του Άρθρου 9 της ΟΠΥ, αφού δεν επηρεάζει την καταβολή του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους πόρου και εκφράζει με μεγαλύτερη ακρίβεια την εφαρμογή της αρχής «ο χρήστης πληρώνει».

- Καθιστά τους τελικούς παρόχους περισσότερο υπεύθυνους στη διαχείριση και τιμολόγηση νερού απέναντι στους καταναλωτές τους, δεδομένου ότι η τιμή που αγοράζουν χονδρικά το νερό από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων είναι η ίδια για όλη την Κύπρο. Στο πλαίσιο αυτό, δίνει τη δυνατότητα και την ευθύνη στους παρόχους να **διαχειρισθούν με καλύτερο τρόπο** «τα του οίκου τους».
- **Δεν απαιτεί την πρόβλεψη κρατικών «επιδοτήσεων»** προς παρόχους νερού με μεγαλύτερο κόστος από την ενιαία τιμή.

Κάθε τελικός πάροχος (Συμβούλια Υδατοπρομήθειας, Δήμοι, Κοινότητες) διατηρεί το δικαίωμα πρόβλεψης **περισσότερων κλιμακίων** με υψηλότερες τιμές πώλησης για μεγάλες καταναλώσεις ώστε να ενισχυθεί η εξοικονόμηση νερού, καθώς και **ειδικών ρυθμίσεων** με χαμηλότερες τιμές για συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών, αν αυτό κριθεί αναγκαίο.

Πρέπει να τονισθεί ότι στην Κύπρο το κόστος πόσιμου νερού ανά νοικοκυριό είναι σήμερα σε ετήσια βάση μικρότερο από το 1% του εισοδήματός του, ενώ ένα εύλογο όριο για την πρόβλεψη ειδικών ρυθμίσεων που συναντάται σε μελέτες του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μεταξύ 2 - 2,5%. Με τα νέα τιμολόγια δεν προσεγγίζεται το όριο αυτό.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΕΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ - (ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΠΑΦΟΥ)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΤΕΤΡΑΜΕΛΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΕ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ 100 ΛΙΤΡΑ ΑΝΑ ΆΤΟΜΟ

Ετήσια κατανάλωση: 146 m³

A. ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

Υπο-σενάριο Β - ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ

	ΣΥ Λευκωσίας - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	ΣΥ Λάρνακας - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	ΣΥ Λεμεσού - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	Δήμος Πάφου - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ) **
Εφαρμοθείσα τιμολόγηση * (μέχρι 31/12/2009)	165,54	103,32	78,03	123,92
Εφαρμοζόμενη τιμολόγηση (από 01/01/2010)	165,54	198,86	108,31	
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση - τέλος 2010	208,36	228,8	145,58	174,78
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση από 2013	244,72	272,46	211,14	222,82
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση από 2015	274,70	308,28	273,24	261,56

Υπο-σενάριο Α

	ΣΥ Λευκωσίας - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	ΣΥ Λάρνακας - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	ΣΥ Λεμεσού - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)	Δήμος Πάφου - Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ) **
Εφαρμοθείσα τιμολόγηση * (μέχρι 31/12/2009)	165,54	103,32	78,03	123,92
Εφαρμοζόμενη τιμολόγηση (από 01/01/2010)	165,54	198,86	108,31	
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση - τέλος 2010	227,34	262,38	145,58	240,48
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση από 2013	252,02	287,06	206,76	281,22
Νέα Προτεινόμενη Τιμολόγηση από 2015	270,32	306,82	261,56	312,66

* Νοείται η τιμολόγηση για την οποία οι καταναλωτές έχουν λάβει λογαριασμούς μέχρι το τέλος του 2009

** Για το Δήμο Πάφου, τα τιμολόγια ισχύουν από 07/2008 μέχρι σήμερα.

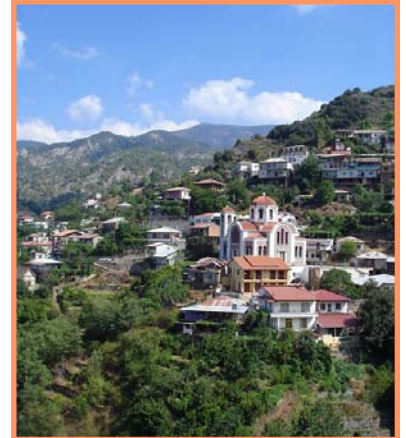
B. ΕΝΙΑΙΑ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ

	Συνολικό ετήσιο κόστος ύδρευσης (Ευρώ)
Νέα Προτεινόμενη Ενιαία τιμολόγηση από τέλος 2010	206,9
Νέα Προτεινόμενη Ενιαία τιμολόγηση από 2013	241,8
Νέα Προτεινόμενη Ενιαία τιμολόγηση από 2015	270,32

B. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ (ΝΕΡΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ)

Στις περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από την παροχή νερού ύδρευσης από τα ΚΥΕ, προτείνονται τα παρακάτω:

- Οι Δήμοι και οι Κοινότητες πρέπει να **ανακτούν πλήρως το χρηματοοικονομικό τους κόστος** για την παροχή του νερού στον τελικό καταναλωτή.
- Θα χρεώνεται όμως, επιπλέον του χρηματοοικονομικού κόστους, και το **αντίστοιχο περιβαλλοντικό κόστος και κόστος πόρου**, βασισμένο στην κατανάλωση του κάθε τελικού χρήστη (0,13 €/m³).
- Το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος πόρου θα συλλέγονται από τους Δήμους/Κοινότητες και θα καταβάλλονται στο Ειδικό Ταμείο του Νερού.
- Σε πολλές περιπτώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, μέρος του χρηματοοικονομικού κόστους κεφαλαίου έχει καλυφθεί με επιχορήγηση του ΤΑΥ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, προτείνεται να χρεώνεται επιπλέον των παραπάνω, ένα τέλος προς κάλυψη αυτού του κόστους κεφαλαίου, της τάξεως των 0,10 €/ m³.

5.2 Υπηρεσία Παροχής Νερού Άρδευσης

Η διερεύνηση πολιτικών τιμολόγησης για την άρδευση έλαβε υπόψη την **κοινωνική σημασία του πρωτογενούς τομέα** και ειδικότερα την οικονομική βιωσιμότητα του γεωργικού τομέα, προκειμένου να προσδιορισθεί ένα **εύλογο και εφαρμόσιμο ποσοστό ανάκτησης του κόστους**.

Η οικονομική βιωσιμότητα στη γεωργία προσδιορίσθηκε βάσει ανάλυσης στοιχείων κόστους για τις κυριότερες καλλιέργειες της Κύπρου και εξετάστηκε πώς μεταβάλλεται η οικονομικότητα μιας καλλιέργειας, όταν μεταβάλλεται η τιμή του νερού.

Από την ανάλυση που έλαβε χώρα προέκυψε ότι οι προτεινόμενες αλλαγές στην τιμή μπορούν να εφαρμοσθούν χωρίς να οδηγούν σε σημαντικές επιπτώσεις στην αποδοτικότητα των καλλιεργειών.

Η πιο ευαίσθητη καλλιέργεια ως προς την τιμή του νερού είναι τα λεμόνια και οι προτάσεις που γίνονται μεριμνούν ώστε να μην υπάρξει θέμα οικονομικότητας ούτε σε αυτή.

Τονίζεται τέλος ότι στα δεδομένα της οικονομικότητας που εξετάσθηκαν δεν ελήφθησαν υπόψη στα έσοδα των καλλιεργειών οποιοδήποτε τύπου επιδοτήσεις – αποζημιώσεις, οι οποίες καταβάλλονται στους γεωργούς και σχετίζονται με στρεμματικές επιδοτήσεις για διαφορετικές καλλιέργειες.

Α. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΤΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ (ΝΕΡΟ ΑΡΔΕΥΣΗΣ)

 Προτεινόμενη μέθοδος τιμολόγησης → **Μικτό σύστημα χρέωσης** που αποτελείται από:

- Μία **σταθερή χρέωση** με τη μορφή **ετησίου πάγιου τέλους**
- Μία **μεταβλητή χρέωση βασισμένη στην κατανάλωση (Ογκομετρική χρέωση)**

- Το πάγιο τέλος αυξάνεται σημαντικά ώστε να εκφράζει το αντίστοιχο ετήσιο κόστος των παγίων σε μεγαλύτερο βαθμό.
- Η αύξηση στην ογκομετρική χρέωση λαμβάνει υπόψη το στόχο βελτίωσης των επιπέδων ανάκτησης (βάσει της Οδηγίας) και το γεγονός ότι η τιμή έχει μείνει σταθερή από το 2003.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το ύψος των τιμών για το νερό άρδευσης από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα:

	Υφιστάμενο Τιμολόγιο	Νέο Τιμολόγιο
Χρεούμενο πάγιο ανά δεκάριο ετησίως €	1,71	6,61
Ογκομετρική χρέωση €/ m³	0,17	0,24

*Το κόστος του νερού άρδευσης προσδιορίστηκε από τη μελέτη σε **0,45 €/ m³** (2005-2007)*

Η **ανάκτηση κόστους** βάσει των παραπάνω τιμών, θα αυξηθεί από 41% σε **54% (2010) και 72% (2015)**, μετά την εισαγωγή στο ισοζύγιο ύδρευσης του νερού από τις νέες αφαλατώσεις.

- Θα πρέπει να εξετάζεται η μελλοντική προσαρμογή των τιμών νερού στα δεδομένα αύξησης του κόστους.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΕΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΓΕΩΡΓΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙ 30 ΔΕΚΑΡΙΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ

Ετήσια κατανάλωση αρδευτικού νερού ανά δεκάριο: 650 m³
(Τμήμα Γεωργίας, Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παραγωγής Εσπεριδοειδών – ΟΔΠΕ)

Συνολική ετήσια κατανάλωση αρδευτικού νερού καλλιέργειας: 19.500 m³

	Κόστος νερού - Πάγια ετήσια χρέωση (Ευρώ/δεκάριο)	Ετήσιο πάγιο κόστος νερού καλλιέργειας (Ευρώ)	Κόστος νερού - ογκομετρική χρέωση (ευρώ/m ³)	Ετήσιο κόστος νερού καλλιέργειας - ογκομετρική χρέωση (ευρώ)	Σύνολο κόστους νερού καλλιέργειας - Πάγια και ογκομετρική χρέωση (Ευρώ)
Υφιστάμενη τιμολόγηση	1,71	51,3	0,17	3.315	3.366,30
Νέα Τιμολόγηση (2010)	6,61	198,3	0,24	4.680	4.878,30

Αύξηση κόστους νερού σε επίπεδο καλλιέργειας: 45%

Με βάση τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας και του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών, η συμμετοχή του κόστους άρδευσης στις Συνολικές Δαπάνες για την καλλιέργεια των λεμονιών είναι περίπου 9,9% (υφιστάμενη κατάσταση).

Με τη νέα προτεινόμενη τιμολόγηση, το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί περίπου σε 13,9%, αυξάνοντας το κόστος της καλλιέργειας κατά 4%.

Η μεταβολή αυτή, με βάση την οικονομική ανάλυση που έγινε, εκτιμάται ότι δεν επηρεάζει σημαντικά την οικονομικότητα της καλλιέργειας.

Για άλλες χρήσεις αρδευτικού νερού, εφαρμόζονται τα εξής...

- Νέες τιμές που είναι συνεπείς με την προσπάθεια ανάκτησης πλήρους κόστους μετά από ανάλυση της δυνατότητας πληρωμής.
- Για τις χρήσεις που αφορούν **άρδευση χορτοτάπητα γηπέδων ποδοσφαίρου, γκολφ, αθλοπαιδιές**, για **άρδευση χώρων πρασίνου** και **κήπων ξενοδοχείων** και **οικιών** και για **βιομηχανική χρήση** → ο στόχος είναι η πλήρης κάλυψη του κόστους (δηλαδή **0,45 €/ m³**).
- Για τις χρήσεις που αφορούν στην **κτηνοτροφία** και **καλλιέργεια διακοσμητικών ψαριών**, αντιμετωπίζονται ως χρήσεις που ανήκουν στον τομέα της γεωργίας με ίδια τέλη με αυτά της γεωργικής παραγωγής (δηλαδή **0,24 €/ m³**).

Β. ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΤΟΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΈΡΓΩΝ (ΝΕΡΟ ΑΡΔΕΥΣΗΣ)

Για το αρδευτικό νερό εκτός ΚΥΕ από ιδιωτικές γεωτρήσεις, είτε σε ατομικό επίπεδο είτε σε τοπικά Αρδευτικά Τμήματα (ΑΤ) ή Συνδέσμους (ΑΣ), εφαρμόζονται τα εξής:

- Το **χρηματοοικονομικό κόστος** για την παροχή του νερού (κατασκευή, λειτουργία-συντήρηση γεώτρησης και συνοδών υποδομών) **το καλύπτει πλήρως ο ιδιώτης**.
- Συνεπώς, η όποια **χρέωση** επιβάλλεται **από το ΤΑΥ**, δεν θα περιλαμβάνει χρηματοοικονομικό κόστος και θα επιβαρύνει την κατανάλωση μόνο με το **περιβαλλοντικό κόστος** και το **κόστος πόρου**.
- Επειδή όμως στην παροχή αρδευτικού νερού εντός ΚΥΕ δεν εφαρμόζεται πλήρης ανάκτηση κόστους, η ίδια αντιμετώπιση θα ισχύει και για την παροχή νερού εκτός ΚΥΕ.
- Συνεπώς το κόστος πόρου και το περιβαλλοντικό κόστος για τις εκτός ΚΥΕ περιοχές θα ανακτώνται σε ποσοστό 54% σε αντιστοιχία με το ποσοστό ανάκτησης εντός ΚΥΕ.
- Βάσει των προαναφερθέντων, για τις εκτός ΚΥΕ περιοχές **το κόστος πόρου και το περιβαλλοντικό κόστος** που θα χρεώνονται ανέρχεται σε **0,11 €/ m³**.

5.3 Υπηρεσία Αποχέτευσης και Επεξεργασίας Λυμάτων (μέχρι 2βάθμια επεξεργασία)

Προτείνεται η διατήρηση και εφαρμογή του υφιστάμενου σχεδιασμού και ειδικότερα η **υιοθέτηση του ήδη υπάρχοντος και μελετημένου προγραμματισμού -στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για τα αστικά λύματα-** για τους παρακάτω λόγους:

- Ο προγραμματισμός για την εφαρμογή της Οδηγίας των αστικών λυμάτων -στην περίπτωση της χώρας μας ως νέο Κράτος Μέλος- είναι μεταγενέστερος από την εφαρμογή των πολιτικών τιμολόγησης στα πλαίσια της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ.
- Η Κύπρος στα πλαίσια της εφαρμογής της Οδηγίας των αστικών λυμάτων έχει ήδη υποβάλει εκθέσεις - Εθνικό Πρόγραμμα Εφαρμογής - στην Ε.Ε., το οποίο έχει γίνει αποδεκτό.
- Έχει ολοκληρωθεί σειρά εξειδικευμένων μελετών σχεδιασμού εφαρμογής της Οδηγίας των αστικών λυμάτων.
- Στα πλαίσια των προαναφερόμενων μελετών έχει πραγματοποιηθεί αναλυτική κοστολόγηση των επενδύσεων και ο οικονομικός προγραμματισμός περιλαμβάνει τη συλλογή των εσόδων, πρωθύστερα από τη λειτουργία των έργων, μέσω χρέωσης παγίων στους καταναλωτές πριν τη χρήση των έργων αποχέτευσης.
- Η όποια παρέμβαση στον ήδη υπάρχοντα προγραμματισμό θα οδηγήσει σε αλλαγές στις υπάρχουσες ισορροπίες και συμφωνίες δημοσιονομικού χαρακτήρα και συνεπώς δεν κρίνεται σκόπιμο.

Πριν τον επόμενο διαχειριστικό κύκλο της ΟΠΥ (2015 – 2021) θα επανεξεταστεί το θέμα αυτό με βάση την πληρέστερη εικόνα εφαρμογής των δύο Οδηγιών.

5.4 Υπηρεσία Παροχής Ανακυκλωμένου Νερού

Η χρήση του ανακυκλωμένου νερού συνεπάγεται **σημαντικά οφέλη για το περιβάλλον** (περαιτέρω επεξεργασία λυμάτων, μείωση υπεράντλησης υπόγειων υδροφορέων).

Για το λόγο αυτό, για την υπηρεσία του ανακυκλωμένου νερού, ο στόχος δεν είναι η πλήρης ανάκτηση του κόστους. Η προτεινόμενη τιμολόγηση στοχεύει στην **ενθάρρυνση της χρήσης του** και παράλληλα στην **κάλυψη σημαντικού μέρους του κόστους του**.

Οι προτεινόμενες τιμές του ανακυκλωμένου νερού **διαμορφώνονται στο 75% της τιμής του φρέσκου αδιύλιστου νερού άρδευσης**, ώστε να υπάρχει πάντα ισχυρό κίνητρο για τη χρήση του και την εξοικονόμηση φυσικών υδατικών πόρων.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το ύψος των τιμών για το ανακυκλωμένο νερό:

	Υφιστάμενο Τιμολόγιο	Νέο Τιμολόγιο
Χρεούμενο πάγιο ανά δεκάριο ετησίως €	-	4,96
Ογκομετρική χρέωση €/ m³	0,07	0,18

Η **ανάκτηση κόστους** βάσει των παραπάνω τιμών, ανέρχεται σε:
88%

6 ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Οι προτάσεις τιμολογιακής πολιτικής των υπηρεσιών ύδατος –όπως διατυπώθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια της έκθεσης αυτής– αποτελούν ένα από τα Μέτρα του Σχεδίου Διαχείρισης των Υδάτων που στοχεύουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας. Η εφαρμογή των πολιτικών τιμολόγησης μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την **παράλληλη διαμόρφωση κατάλληλων διαχειριστικών μέτρων, τα οποία να πλαισιώνουν και να υποστηρίζουν την εφαρμογή της τιμολογιακής πολιτικής σε κάθε επίπεδο.**

Τα μέτρα αυτά βρίσκονται ήδη στο στάδιο εξέτασης και διαμόρφωσης και θα αποτελέσουν αντικείμενο περαιτέρω διαβούλευσης εντός των επόμενων μηνών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, επιγραμματικά αναφέρονται οι εξής προτάσεις για επόμενα βήματα με στόχο την περαιτέρω ορθολογικοποίηση της κοστολόγησης και τιμολόγησης του νερού:

- **Καταγραφή των ποσοτήτων από τις υφιστάμενες γεωτρήσεις.**
- Συστηματική παρακολούθηση και λήψη μέτρων για **περαιτέρω διοικητικό έλεγχο των παράνομων γεωτρήσεων.**
- Τοποθέτηση **υδρομετρητών** σε όλες τις γεωτρήσεις και πρόβλεψη συστήματος ελέγχου αυτών (ενιαία ή δειγματοληπτικά).
- **Επικοινωνιακές δράσεις** για ενίσχυση της αντίληψης του νερού ως δημόσιο αγαθό.

ΠΕΙΤΕ ΜΑΣ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΣΑΣ!!!

Σας ευχαριστούμε για το χρόνο που διαθέσατε για την ανάγνωση αυτού του κειμένου.

Περιμένουμε τα σχόλια και τις απόψεις σας στις **ειδικές ημερίδες** που θα οργανωθούν για τη συζήτηση των θεμάτων της κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος στη χώρα μας βάσει των αρχών της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ.

Η συνεισφορά σας είναι πολύτιμη, για την τελική διαμόρφωση των σχετικών προτάσεων.

Παρακαλούμε όπως στείλετε την άποψή σας (ταχυδρομικώς ή με φαξ ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) χρησιμοποιώντας το ειδικό έντυπο που συνοδεύει την Έκθεση αυτή, στην ακόλουθη διεύθυνση:

Τμήμα Ανάπτυξης Υδάτων

Λεωφ. Κέννεντυ 100-110,

1047 Παλλουριώτισσα

Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ

Τηλ.: 22 609000

Φαξ: 22 609230

E-mail: nchrysostomou@wdd.moa.gov.cy

ιστοσελίδα: <http://www.wfd.wdd.moa.gov.cy>